ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ APSAUGOS AGENTŪRA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierei
Erikai Leonaitei
Gedimino pr. 56,
LT-01110 Vilnius

2025-08-06 Nr. SD-2606
Į 2025-07-22 Nr. SE-1449

DĖL SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJŲ NAGRINĖJIMO REZULTATŲ IR JŲ SKELBIMO INTERNETO SVETAINĖJE (SKUNDAS NR. 5D-2024/2.1-967)

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra), atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės 2025 m. vasario 17 d. pažymoje Nr. 4D-2024/1-967 (toliau – pažyma) pateiktas rekomendacijas, teikia informaciją apie jų įgyvendinimą:

1. Dėl draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principo užtikrinimo (Pažymos 25.2.1 papunktis)

Siekdama atitikties Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymui, Agentūra:

1) parengė siūlymus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau – SADM) papildyti Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Dalyvumo lygio aprašas), Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V- 188/Al- 84/ISAK- 487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Neįgalumo lygio aprašas) ir Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kompensacijų poreikio aprašas) *non reformatio in peius* principą įtvirtinančiomis nuostatomis;

2) Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2025 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-53 „Dėl Pakartotinio asmens negalios ir su negalia susijusių asmens poreikių vertinimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriuje vadovo patvirtinimo“ papildė Pakartotinio asmens negalios ir su negalia susijusių asmens poreikių vertinimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriuje vadovą (toliau – Sprendimų kontrolės skyriaus vadovas): 3 punkte numatyta, kad Sprendimų kontrolės skyriaus valstybės tarnautojai ir

darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau kartu – darbuotojai), vykdydami jiems pavestas funkcijas, be kitų, vadovaujasi draudimo keisti į blogąją pusę principu; 11 punkte numatyta, kad atliekant pakartotinį vertinimą, vykdoma administracinė procedūra, kuriai taikytinas draudimo keisti į blogąją pusę principas; 52.2 papunktyje numatyta, kad vienas iš sprendimų, kurį, atlikus pakartotinį vertinimą, gali priimti Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjas ar kitas įgaliotas valstybės tarnautojas – nekeisti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo, jeigu, pradėjus administracinę procedūrą pagal asmens ar jo atstovo skundą, paaiškėja, kad gali pablogėti asmens padėtis.

Agentūra, pasisakydama dėl Seimo kontrolierei 2025 m. kovo 6 d. raštu Nr. SD-776 pateiktos priemonės rekomendacijai įgyvendinti priėmė sprendimą papildyti Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2024 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-143 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūroje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Tvarkos aprašas) nuostatomis, susijusiomis su draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principu, pažymi, kad Tvarkos aprašo 4 punkte nustatyta, jog šio Tvarkos aprašo nuostatos taikomos tiek, kiek atitinkamų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai.

Pažymėtina, kad šis principas jau yra įtvirtintas Sprendimų kontrolės skyriaus veiklą reglamentuojančiame dokumente – Sprendimų kontrolės skyriaus vadovo 11 punkte numatyta, kad, atliekant pakartotinį vertinimą, vykdoma administracinė procedūra, kuriai taikytinas draudimo keisti į blogąją pusę principas. Be to, šio principo taikymas kyla tiesiogiai iš Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 2 punkto, todėl Agentūra, vykdydama administracinę procedūrą, turi vadovautis draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principo reikalavimais, t. y. negali pabloginti asmens, dėl kurio kreipimosi pradėta administracinė procedūra, padėties.

Atsižvelgiant į tai ir siekiant išvengti dubliavimo bei perteklinio reglamentavimo, Tvarkos aprašo papildymas nuostata dėl draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principo taikymo laikomas netikslingu.

2. Dėl asmenų informavimo apie sprendimų priėmimą ir nagrinėjimo terminų laikymosi (Pažymos 25.2.2 papunktis)

1) Agentūros direktoriaus 2025 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-70 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2024 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-257 „Dėl Asmens negalios (neįgalumo lygio, dalyvumo lygio) ir kitų asmens poreikių nustatymo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniuose skyriuose vadovo patvirtinimo“ pakeitimo“ papildytas teritorinių skyrių veiklą reglamentuojantis Asmens negalios (neįgalumo lygio, dalyvumo lygio) ir kitų asmens poreikių nustatymo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniuose skyriuose vadovas, patvirtintas 2024 m. gruodžio 30 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. V-257 „Dėl Asmens negalios (neįgalumo lygio, dalyvumo lygio) ir kitų asmens poreikių nustatymo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniuose skyriuose vadovo patvirtinimo“, įtraukiant nuostatas dėl pareiškėjų tinkamo informavimo apie nagrinėjimo eigą, terminus, sprendimų priėmimą ir terminų laikymąsi, pavyzdžiui 52 punktas papildytas nuostata, numatančia „<...> *Jei dėl klausimyno pildymo iš naujo asmens negalios vertinimas negali būti atliktas per 20 darbo dienų terminą, Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu asmens negalios vertinimo terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Teritorinis skyrius, gavęs šį sprendimą, pratęsia terminą ir apie tai per 3 darbo dienas raštu informuoja asmenį*.“

2) Organizuojami darbuotojų mokymai bei atnaujintos rekomendacijos dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo, ypatingą dėmesį skiriant terminų laikymuisi, sprendimų motyvacijai ir išsamumui.

3) Agentūros direktoriaus 2025 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ papildytas Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašas) nuostatomis, reglamentuojančiomis pranešimo apie sprendimo priėmimo termino pratęsimą, suderinant jas su Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis: pavyzdžiui, papildytas 15 punktas nurodant *„Gavus atskirą asmens prašymą išduoti kortelę, sprendimas dėl kortelės poreikio priimamas per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą sprendimas dėl kortelės poreikio negali būti priimtas, Agentūros direktoriaus įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie priimtą sprendimą dėl termino pratęsimo pranešama raštu per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos, nurodant pratęsimo priežastis ir pateikiant jo nuorašą (kopiją)“* ir 26 punktas – *„Jei dėl objektyvių priežasčių per Aprašo 25 punkte nurodytus terminus sprendimas dėl pakartotinio kortelės poreikio negali būti priimtas, Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas sprendimo priėmimo terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie priimtą sprendimą dėl termino pratęsimo pranešama raštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, nurodant pratęsimo priežastis ir pateikiant jo nuorašą (kopiją).“*

3. Dėl sprendimų įteikimo ir terminų atitikties (Pažymos 25.2.3 papunktis)

1) Parengti siūlymai SADM pakeisti Dalyvumo lygio aprašą, Neįgalumo lygio aprašą ir Kompensacijų poreikio aprašą, siekiant užtikrinti sprendimo ar kitos informacijos gavimo būdo pasirinkimą pagal Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

2) Agentūros direktoriaus 2025 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ Statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo 20 punktas papildytas nuostata, numatančia, kad *„Asmeniui sprendimo nuorašas (kopija) ir kortelė įteikiama asmens ar atstovo prašyme nurodytu būdu. Tais atvejais, kai asmuo ar atstovas prašyme nenurodo, kokiu būdu pageidauja gauti dokumentus, sprendimo nuorašas (kopija) pateikiamas tokiu būdu, kokiu buvo gautas prašymas, o kortelė išsiunčiama registruotu paštu prašyme nurodytu asmens gyvenamosios vietos adresu*.“

4. Dėl pažymėjimų galiojimo ir informavimo tvarkos (Pažymos 25.2.4 papunktis)

Agentūros direktoriaus 2025 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-55 „Dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. V-75 „Dėl Asmens su negalia pažymėjimo išdavimo ir keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patikslintas Asmens su negalia pažymėjimo išdavimo ir keitimo tvarkos aprašas, patvirtintas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-75 „Dėl Asmens su negalia pažymėjimo išdavimo ir keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, aiškiai reglamentuojant pažymėjimo paskelbimo negaliojančiu tvarką, terminus ir informavimo procedūras: 17 punkte numatyta, kad *„Tuo atveju, kai asmeniui, nepasibaigus anksčiau išduoto pažymėjimo galiojimo laikotarpiui, išduodamas naujas pažymėjimas, anksčiau išduotas pažymėjimas laikomas negaliojančiu. Informacija apie pažymėjimo negaliojimą tą pačią dieną skelbiama Agentūros interneto*

svetainės skyriuje „Negaliojantys dokumentai“. Apie pažymėjimo negaliojimą asmuo informuojamas raštu“; 18 punkte numatyta, kad „*Pamesti ar dėl kitų priežasčių prarasti pažymėjimai nuo jų paskelbimo Agentūros interneto svetainės skyriuje „Negaliojantys dokumentai“ laikomi negaliojančiais*.“

Pažymėtina, kad vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimas Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ 19.5 papunkčiu, Agentūros 2025 m. kovo 6 d. raštas Nr. SD-776 bei galutinė informacija apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus yra paskelbti Agentūros interneto svetainės skyriaus **„Teisinė informacija“ srityje „Teisės aktų pažeidimai“.**

Direktoriaus pavaduotoja, Rasa Balaišienė
pavaduojanti direktorių

Aistė Grigė, tel. nr. +370 633 15040, aiste.grige@anta.lt